Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Nº 954

	HANOI: Đến lấy báo tại bản-quán hoặc tại các cửa hàng có linh báo bán lẻ	HANOI: Người đem đến nhà	HANOI: Gửi sở Giây thép	Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Đại-Pháp và các thuộc-địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm..	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng..	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng..	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng..	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

4e page: *Une seule insertion.* . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel — *Par centimètre et par insertion.* 0$18 le c/m

Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne.
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m.
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái thói bới lông tìm vết

Cái thói « bới lông tìm vết » ở một nước dân trí còn mờ tối, trình-độ học-thức còn thấp kém như nước mình này thì thật là một thói rất xấu, rất độc, thường sinh ra lắm điều khốc hại như ta vẫn thấy xưa nay. Nào vì nó mà sinh ra thù oán ghét ghen, nào vì nó mà sinh ra xô xát kiện-tụng; có khi bè bạn vì nó mà nhạt nhau, có khi anh em vì nó mà xa nhau; có khi nó làm cho tan cửa nát nhà, có khi nó làm đến chia loan rẽ phượng... Ôi! kể những sự khốc-hại vì nó mà ra thì hàng mây trang cũng khó lòng kể hết! xem thế thì biết cái tật nói xấu không phải là một tật nhỏ mọn, khinh thường; mà cứ xem cái cách hành-vi của những kẻ hay nói xấu người thì rõ ràng là một tật hèn mạt xấu xa, ta cần phải nên lưu ý đến để làm cho tiệt bớt dần đi mới được.

Trước khi bàn đến cách làm cho tiệt những kẻ hay bới lông tìm vết, ta thử xét xem kẻ nói xấu người hành vi cử-động thế nào. Mà muốn rõ cách hành-vi của những kẻ hay nói xấu ta phải xét theo hai phương-diện: Một là đứng về phương diện người bị nói xấu, hai là đứng về phương diện kẻ đi nói xấu.

Theo về phương diện người bị nói xấu thì có ba hạng: hoặc kẻ bị ta nói xấu là kẻ thù của ta, hoặc kẻ bị ta nói xấu là bạn thân của ta, hoặc kẻ bị ta nói xấu là người vô can thiệp cùng ta.

Nếu kẻ bị ta nói xấu là thù-nhân của ta, thì tất là vì lòng hiềm khích ghen ghét nó xui ta nói xấu người ấy, đó là một sự ai cũng cho là hèn mạt vô cùng. Dù ta có nói điều gì cũng không ai tin là thật, vì ai cũng cho là ta có sự gì tức tối nên mới nói xấu kẻ kia, thành thử ta đã không hại được kẻ thù, mà chỉ tổ làm cho người khác đem lòng khinh rẻ ta thôi. Nếu kẻ bị ta nói xấu là bạn thân của ta, thì thật là một sự khả ố vô cùng! Đối với bạn là một người mà ta phải hết lòng bộ-vệ, là một người ta thường khen ngợi trước mặt, thế mà lúc vắng mặt ta lại đem ra bêu rếu, ta lại đem kể những tật xấu để làm một trò cười trong đám đông người chuyện vãn; như thế thực là làm một điều phản phúc hèn mạt lắm thay! Thế mà có kẻ còn đang tâm uốn lưỡi nói xấu đến cả anh em họ hàng, đến cả cha mẹ nữa, thì không biết bụng họ thế nào, không biết họ có rõ việc làm là hèn mạt đến bực nào không! Hay là họ chỉ cốt cho có một câu chuyện khôi-hài đầu lưỡi mà thôi! — Sau hết nếu kẻ bị ta nói xấu là một người vô can thiệp cùng ta, thì sự ta nói xấu lại là một cách hèn mạt khác nữa. Kẻ đó đối với ta đã là vô can-thiệp, thì hà tằng ta nỡ kiếm chuyện hại họ cho đành! Họ không có sự gì mếch lòng ta, họ không làm sự gì thiệt hại ta, sao ta lại nỡ sinh sự đầu tiên cùng họ? Ta biết rằng họ đối với ta không có chuyện gì trái ý mếch lòng thế mà ta lại kiếm cách làm hại họ, như thế có thể gọi là hèn mạt được không?

Nói tóm lại, đã cất miệng nói xấu người ta thì dù nói xấu người thân, kẻ thù hay người vô can cũng đều là một sự hèn mạt đáng khinh cả.

Đó là theo về phương diện người bị nói xấu, còn theo về phương diện kẻ đi nói xấu thì cách hành-vi của họ thế nào? nghĩa là họ hay thi-hành cái thủ-đoạn khốc hại của họ những khi nào? Chẳng phải nói tất ai cũng rõ rằng kẻ đi nói xấu thường nhân lúc người ta không đề phòng, không giữ mình, mới dùng đến cái nọc độc ở đầu lưỡi họ. Thật vậy, kẻ nói xấu người có bao giờ dám trước mặt người ta mà nói xấu đâu! Vì họ đã tự biết việc họ làm là một việc gian ác nên họ phải giữ gìn từng li từng ly, hễ có một mình đó thì đố dám hé môi mở miệng và khi mới chực nói mà đã thấy có một người bạn mình ra ý bênh vực cho mình thì đủ khiến cho họ phải thu hơi kín tiếng! Nhưng khi mình không có đó hoặc khi họ xem chừng không có ai phản đối họ, thế là tha hồ cho họ hết lời mai mỉa, hết giọng chê bai, cái nọc độc đầu lưỡi họ phun ra không còn gì ngăn cản được nữa! Ấy cái cách hành vi của những kẻ hay bới lông tìm vết bao giờ cũng thế! Cái cách hành-vi như thế có thể bảo rằng chính đáng được không? cao thượng được không? Hay cũng chỉ là một thủ-đoạn hèn mạt mà thôi!

Cái tật nói xấu đã là một tật khốc-hại, một tật hèn mạt như thế, vậy ta phải dùng cách gì làm cho tiệt bớt nó đi? Muốn làm cho tiệt bớt cái tật ấy đi, ta không thể trông mong vào những kẻ hay nói xấu mà khuyên họ chừa bỏ cái tật xấu của họ đi được. Muốn thế ta phải tự ta giữ cho nhau, nghĩa là ta chớ để cho những câu nói xấu lọt được vào cái tai trong sạch của ta. Ta phải biết rằng nếu ta để tai nghe những lời nói xấu người, nếu ta biết kẻ kia bới lông tìm vết ai mà ta cứ điềm nhiên tọa thị, thì ta cũng như một kẻ a-tòng đồng-đảng với kẻ nói xấu kia thôi! Đã là một kẻ a tòng đồng đảng thì ta tránh sao cho khỏi tiếng nhát hèn! Vậy khi nào trong đám đông người, ta thấy kẻ nào có ý bới lông tìm vết một người không có mặt đó, thì bổn phận ta là phải hết sức bênh-vực che chở cho người đó, nghĩa vụ ta là phải làm sao cho người đó khỏi bị thiệt thòi vì đứa thù hằn xấu bụng kia; muốn thế tất ta không thể ngồi im để mặc kẻ nói xấu muốn nói gì thì nói, song ta phải tìm cách kháng-cự, làm thế nào cho mọi người đều hiểu rằng kẻ kia vì thù-hằn, vì xấu bụng mà đã chịu dùng một cách tiểu nhân hèn mạt hại người. Nếu ai cũng biết nghĩa vụ mình như thế thì chắc những quân hay bới lông tìm vết, hay nói xấu người sẽ một ngày một bớt dần đi, đó chẳng là một sự hay cho xã hội hay sao!

B. G.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 18 Avril 1923

Việc nước Bỉ

Tin Bruxelles. — Trên đường hỏa-xa vào khoảng từ Aix-la-Chapelle đến Moniz có thấy một quả bom chưa nổ.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Cavite, ngày 15 Avril 1923

Tin Bắc kinh — Ở dọc đường cương-giới hai tỉnh Chiết-giang và Giang-tô hiện có thấy dự bị quân-lính. Các báo nói rằng có lẽ Ngô-bội-Phu cạnh tranh với Tôn-độc-Tiên và Trương-tác-Lâm trong thung-lũng Dương-tử-giang.

Vì các quan chức trừng trị việc lính thủy phản nghịch ở Thượng-hải rất nghiêm khắc, nên quân lính ở Ngô-tùng lại khởi loạn. Hiện các quan đã hứa trả nốt tiền lương còn thiếu để phủ dụ bọn phản nghịch. Tòa nội các cho việc khởi loạn ấy là bởi sự bổ quan đốc-quân mới đến tỉnh Phúc-kiến. Cái hiện tình cũng lắm nỗi khó khăn. Bọn khởi loạn yêu cầu chánh phủ đem viên đốc-quân về, thì họ xin đầu hàng không làm loạn nữa, nhưng chánh-phủ Bắc-kinh không chịu.

Tòa nội các quyết nghị dùng những phương sách hòa bình đối với bọn lính thủy phản nghịch ở Thượng-hải. Bọn lính ấy còn thiếu nhiều tiền lương chưa được lĩnh.

Cavite, ngày 16 Avril 1923

Tin Paris. Dư luận tại các công-quán nước Pháp cho rằng cuộc giảng hòa với nước Thổ không có thể chóng thành công được. Nước Thổ có đem quân đến đóng ở đường cương giới các địa-hạt của hội Vạn-quốc ủy quyền cho nước Pháp và nước Anh quản-trị, xem vậy thì nước Thổ có ý muốn áp bức Đồng-minh vậy.

Tin Guayaquil (Equateur). Núi lửa phun lửa lên dữ dội, và có phun đá lên tràn đầy miền gần Vilcabamba.

Tin Trung-hoa

Ngày 16 Avril 1923

Hương-cảng đặc-điện

Có hơn một vạn Bắc-quân hiện đã họp cả ở Đại-sưu-lĩnh. Hứa-sùng-Trí và Lý-liệt-Quân hợp sức nhau tiến đánh Giang-tây. Lâm-Hồ tuyên bố rằng sẽ nhận chức của Bắc-kinh chánh phủ. Lý-định-Tiên cự tuyệt mệnh-lệnh của Bắc-kinh chánh phủ.

Giang-tây tỉnh-trưởng

Tạ-viễn-Hàm miễn chức Giang-tây tỉnh-trưởng, Từ-nguyên-Cáo đến thay. Trước khi Từ chưa đến thì Đào-gia Dao cho Tạ-viễn-Hàm làm quan-khoáng đốc-biện.

Ngoại-giao tổng trưởng

Vương-chính-Đình cự tuyệt không chịu nhận chức ngoại-giao tổng-trưởng sắp nhận chức Trung-Nga giao-thiệp đốc-biện.

Tin Đông kinh

Có tin rằng hơn 500 học-sinh ở Đông-kinh đi du-hành đến rước câu « Phế-chỉ trấp nhất-điều », bị lính cảnh sát nước Nhật bắt 19 người và có mấy người bị thương.

Tin Tôn-trung-Sơn

Bắc-kinh chính-phủ định lấy Tôn-trung-sơn làm binh-công đốc-biện, dân-đảng nghị-viên phản-đối, nên lại tạm hoãn.

Tin Lưu-ân-Nguyên

Lưu-ân-Nguyên không hề nào trù khoản để phát lương được. Các phương-diện đều giao-trách, trong bộ lại chỉ-nghị, nên đã định từ chức tài chính tổng-trưởng.

Tin Ôn-thụ-Đức

Đốc-lý Khuê điện về Bắc kinh phản-đối việc dùng Ôn-thụ-Đức làm hạm đội tư lệnh ở Quảng đông.

Tin Hoàng-Phu

Bắc-kinh chánh-phủ thuận cho Hoàng Phu từ chức ngoại-giao tổng-trưởng, nhưng đợi khi nào chọn được người thay, bấy giờ mới được từ.

Một tin đồn đáng lạ về nghề chữa thuốc

Bệnh lao là một bệnh rất nguy-hiểm cho cả loài người trong thế-giới bây giờ. Các nhà lương-y trong thế giới đã biết bao nhiêu người tài cao học rộng, bấy lâu nay khổ công nghiên-cứu mà cũng chưa tìm ra phương-pháp gì điều trị cho thật có hiệu quả hoàn-toàn. Nay bản-quán tiếp được cái tin lai cảo; cứ như cái tin đồn đây thì bệnh lao đã có thuốc chữa được rồi. Tin ấy quả có thực thì thế nào các y-báo trong thế giới chẳng huyên truyền nay mai. Ta cũng có thể mong-mỏi mà đợi xem cái sự thí nghiệm đó đích xác nên hư thế nào, nhưng chỉ sợ nếu lại như mấy môn thuốc thần hiệu của các chú Hoa-kiều đồn ở xứ ta thuở nay thì cái bệnh lao là cái bệnh lo sợ chung cho cả loài người ta lại chưa biết bao giờ giải thoát được vậy! Xin đăng nguyên-văn lai-cảo như sau này:

Bệnh phổi lao hiểm nghèo thế nào thì ai ai cũng điều rõ biết cả, tôi chẳng cần phải diễn giải ra làm chi nữa. Đây tôi chỉ chú ý có mấy hàng kính gửi về đăng vào báo chương để các quí vị trong nhà Việt-Nam đều được biết một chuyện đáng nên biết là ở tại kinh-đô Bangkok Tây-lan nước nhà có một nhà lương-y đại tài mới xuất hiện, chữa được bệnh lao, giết được vi-trùng lao. Nếu ông bà nào chẳng may phải mắc bệnh ghê gớm ấy, xin nhớ đến câu « thân trọng thiên kim » chịu khó sang Tây-lan đến thành Bangkok mà cầu thầy kiếm-thuốc.

Ông lớn Phon này vốn là người nước Xiêm và ở trong nhà binh-lục quân lĩnh chức quan ba đã từ chức.

Người có chí cao thượng, chỉ những lưu tâm nghiên cứu về một thứ thuốc chữa bệnh lao là một thứ bệnh trong bốn thứ bệnh (phong, lao, cổ, lại) khó chữa xưa nay. Mà người ra công gắng chí, tốn phí biết bao nhiêu là ngày giờ và tiền của để truy nguyên cái phương-pháp chữa bệnh lao cho hoàn toàn. Nay người đã phát minh chữa bệnh phổi lao thật là hiệu nghiệm. Đáng khen và đáng mừng lắm! Từ ngày thuốc chữa bệnh lao phát minh đến nay, người đã cứu giúp và chữa cho nhiều người được khỏi. Dẫu bệnh nặng nhẹ thế nào người chữa cũng được khỏi cả, chỉ trừ bệnh nhân quá nặng đến giờ hấp hối thì không gỡ được nữa mà thôi. Cách chữa thì người hay dùng điện khí chuyển chất nóng của mặt trời vào trong phổi mà giết vi-trùng lao và vá những lỗ thủng cho liền, và lại người có nhiều thứ thuốc pha ra để cho người đau uống có nhiều ích như: một là vá phổi khi cái phổi bị vi-trùng ăn đã thành lỗ hổng, hai là bổ sức, v. v.

Nhân thế tôi xin thuật một hai người đã thấy hiệu nghiệm. Có một ông cụ già tên là cụ Biểu ở Sám-sên, tuổi vừa 70, bị lao cũng đã khá lâu, bệnh thì nặng, sức thì hao, đến nỗi các thầy thuốc ở thành Bangkok đều ngã lòng cả. Ông cụ tuổi tác ấy bèn chạy tìm đến ông thầy thuốc lạ thường này cứu cho cũng đã được lành mạnh bình an, ăn ngon ngủ khỏe.

Lại có một người cũng bị lao khá nặng, thở hồn hển, mình còm máu suy, thế mà nhờ ông lớn Phon cũng vượt được sự nguy hiểm. Ông thầy thuốc có tiếng ấy khám xét bệnh rồi thì nói cho bệnh nhân biết rằng: bây giờ uống thuốc để vá những lỗ hổng ở trong phổi thì e trễ, phải dùng cơ khí mà chữa thì mới kịp và mới hi-vọng được sự sống; song le nếu dùng cơ khí mà cấp cứu thời xin phải chịu tiền phí tổn mỗi giây đồng bổ là năm đồng (5 p. 00). Người đau chịu lời, liền chữa ngay tức thì, ông thầy thuốc quí giá ấy bèn lấy cơ khí ra mà cấp cứu cho bệnh nhân, chữa vừa hết 15 phút đồng hồ. Người đau tức thì bấy giờ thấy mình khoan khoái và hô hấp dễ dàng và sau lại uống thêm thuốc, chẳng có mấy ngày người đau lại hoàn sức lực mà béo tốt hơn khi chưa thụ bệnh.

Cứ theo cái hiệu nghiệm chữa bệnh lao của ông thầy thuốc Phon này thì thực cũng đáng kể là một bậc lương-y vô song trong y-giới đương thời.

Hồng-đan-Phượng

Một việc sáng-kiến rất có ích cho khách bộ-hành

Mới rồi ở Cherbourg có thí nghiệm một thứ nơ mới giữ cho bùn khỏi bắn. Người đến xem đông lắm, nhất là các chủ xe ô-tô. Thứ nơ ấy nguyên của một người thợ trong ngạch hải quân pháo-thủ tên là M Desverge chế ra coi nó cũng như các nơ thường dùng xưa nay, song mỗi cái lại có đinh thêm một cái vành nữa. Bánh xe có nơ ấy thì bùn không bắn lên xe mà cũng không bắn vung ra những người bộ-hành, cùng là nhà cửa đôi bên đường xe đi qua.

Hôm ấy có đem cái vành nơ của M Desverge mới chế ra mắc vào đủ các thứ nơ mà thí nghiệm. Trước khi thí nghiệm ngoài đường phố có tưới cho thật lầm lội như khi mưa vậy, rồi cho xe có mắc cái vành ấy chạy đi chạy lại, thế mà bùn nước chẳng bắn lên một tí nào, người đứng coi hai bên không ai bị ướt bị lấm cả.

Thứ nơ ấy sau này đem dùng thì thật là rất có ích cho những người đi không có ô-tô phải đi bộ, mà mỗi khi có ô tô đi qua nước bùn lại bắn lên quần áo khó chịu quá các nhà bộ hành sau này chắc cũng ơn M. Desverge lắm đấy.

Tự do diễn đàn

Một việc đáng cần cho các học trò ở những trường nhà-quê.

Kể những việc đáng cần cho các học-trò ở những trường nhà-quê ta ngày nay thì thường cũng còn nhiều. Ai mới xem thấy cái đề-mục trên này thì chắc đã đoán rằng: hẳn lại có người cổ động về việc làm nhà trường, hay là thiếu bàn ghế, hoặc là thiếu các thứ sách, thiếu các đồ ở nhà trường mà cần phải cổ-động xin thêm chăng! Những điều ấy đã cố-nhiên rồi, mà đã nhiều lần trên báo thường nói đến rồi, chẳng có lẽ lại chỉ nói nhắc đi nhắc lại mãi, thêm phiền mất thì giờ xem của các nhà độc-giả. Nay có một việc này là cũng đáng cần. Số là tôi còn nhớ khi tôi còn theo học ở các trường Pháp-Việt ở tỉnh thì cứ đến độ rày là độ hay sinh ra bệnh đậu mùa, cho nên thấy có quan thầy thuốc vào các trường mà chủng-đậu cho các học trò. Trước khi quan thầy thuốc vào thì ngài đã viết giấy báo cho quan đốc biết trước, rồi quan đốc lại báo cho các thầy giáo đến sau buổi học ngày hôm quan thầy thuốc vào thì giữ học-trò ở lại để chủng-đậu. Khi quan thầy thuốc vào thì lớp nào lớp ấy, thầy giáo gọi tên từng người vào chủng. Chủng xong được vài ngày thì quan đốc lại đi hỏi các lớp một lần, nếu có người học-trò nào lên những mụn chủng-đậu, thì ngài lại cho nghỉ học, vì cánh tay đau thì không có thể viết được, đến bao giờ khỏi thì sẽ đi học. Ấy sự chủng-đậu cho các học-trò ở các trường tỉnh thì năm nào cũng vẫn có một lần. Như các trường ở nhà-quê ta, bây giờ thì học-trò trường nào cũng khá đông, xem trường nào ít cũng đã được đến ba, bốn chục người, mà thuần những hạng trẻ con cả, mà bây giờ thời-tiết sắp thay đổi, bệnh đậu mùa thường hay sinh ra về độ này, thế thì sự chủng đậu cho các trẻ con học trò chẳng cần lắm hay sao? Thật là cần lắm. Xem trong các học trò ở các trường nhà quê có người từ thuở bé đến giờ chỉ mới chủng có một vài lần, mà thường có người chưa chủng lần nào. Giản hoặc cũng có người chủng rồi, nhưng nào chủng có ra gì, lại chỉ ông lang nào, hoặc chú khách nào, cũng kiếm lọ thuốc rồi đi rong về các vùng nhà quê, nhà nào có trẻ con muốn mời vào mượn chủng thì đòi giảm bảy hào, đồng bạc mới chủng cho một người, độ giảm bảy hôm ông ấy lại lượn lại giả vờ xem mụn đậu có lên không, nếu mụn đậu có lên thật, thì họ lại bắt nạt người ta không biết, lại lấy kim khêu lấy giống đậu rồi lại đem đi chủng nơi khác, chẳng qua cũng là một cách họ đi làm gian trá để kiếm tiền, tôi vẫn thường được nghe thấy như thế. Tuy quan trên vẫn phái các ông làm ở các nhà thương đi về các vùng nhà quê chủng đậu cho các trẻ con, nhưng các trẻ con ở nhà quê thì đông, một đứa trẻ con chen vào mà chủng được thì cũng khó lòng lắm. Vả lại các ông ấy có đi chủng thì cứ tuân lệnh quan trên mà đi từng nơi một thôi, không đi khắp cả các nơi được; cũng có khi biết có người về chủng đậu, nhưng từ chỗ nhà trường đến nơi có chủng đậu thì xa mà không gặp được ngày thứ năm hay chủ nhật, thì bận buổi học, các học-trò các trường không có thể đi mà chủng được, nếu như thế thì là một điều đáng tiếc vô cùng! Vậy dám mong quan trên có lòng chiếu cố, đem lượng hải hà, nhân dịp này mà phái cho các ông đi chủng đậu về các trường nhà quê để chủng cho các học trò, xong rồi lại chủng cho các trẻ con ở các vùng chung quanh đấy, cứ mỗi năm một lần như thế, thì các trẻ con ở nhà quê không mấy người là không được chủng, mà rất tiện lợi cho các học-trò. Không những thế, về rày là mùa bức sắp đến, các bệnh truyền nhiễm thường hay sinh ra, khi các ông ấy đi về các miền nhà quê xem chỗ nào có uế-khí hoặc bẩn thỉu bảo cho mọi người mà phòng giữ theo phép vệ-sinh, thì các bệnh tật cũng không hay sinh ra được. Thật là một công hai việc, có ích chung cho tất cả mọi người, chứ tôi xem ra ở các vùng nhà quê, không dám nói tất cả, cũng còn nhiều nơi chưa biết giữ phép vệ-sinh chung và vệ-sinh riêng là thế nào! Đoạn này tuy có sai nghĩa với đề-mục ở trên, nhưng cũng vì việc vệ-sinh mà nói xen lẫn vào, xin độc giả chư tôn lượng xét.

Mong rằng mấy điều ước muốn trên này sẽ được có hiệu quả, thì chắc ai cũng lấy làm hoan-hỉ lắm. Mong lắm!

Trần-viết-Bảo.

Vân-nam-phủ

Yunnanfou le 13 Avril 1923

Do Võ Phương Petrus Ký HCMUS Petrus Ký Image Processing Team

cái nghĩa-địa cho người Pháp và người Nam gọi là Cimetière Franco Annamite.

Nay xin đăng những tờ đạt và sổ quyên tiền về việc ấy như sau này :

Thưa các ông các bà,

Sĩ, nông, công, thương, ai đi qua Vân-nam cũng lấy làm la : làm sao người sợt-pháp cũng dân An-nam không có « Nghĩa phần ». Bởi vì người ngoại-quốc khó mua được đất ở nước Tàu cho nên những người có tiền, có bụng bảo-tàm cũng khó mà cổ-động nên được.

Vừa đây người « Anh », người « Mỹ » mua được miếng đất lập thành được cái « Nghĩa phần », hiểm vì đất nhỏ hẹp chỉ có thể dùng riêng cho người bản-quốc được thôi.

May thay ! gọi bán thay ! nay có một tỉ qui-chức, vẫn lòng bảo tàm công một miếng đất dài 60 thước, ngang 30 thước để làm « Nghĩa-phần » cho người Pháp và người An-nam. Cho được lập thành nên một cái « Nghĩa-phần » thì phải xây tường bao chung quanh và làm nhà để cho người coi sóc « Nghĩa-phần » ở ; bởi vậy hội-đồng bàn định quyên dân Đại-pháp và dân An-nam để lấy tiền, thì mới có thể lập thành công to việc lớn được. Hiện nay đang bắt đầu quyên ; những số tiền còn thiếu nhiều, vậy các ông các bà, kẻ ít người nhiều, đa thiểu tùy tâm, cùng vào để cho chóng thành quả phúc (Công-đức vô lượng, vạn đại công-bằu). Xin các ông các bà mỗn cũng bao nhiêu, biên ngay số tiền và giao ngay tiền cho người đi thu, ký chữ « paye » vào sổ để khỏi đi lại nhiều lần.

Sổ Hồa xa Vân-nam cũng một ngành bạc tây.

Sau này hội-đồng sẽ làm một cái bia, khắc tên các nhân-nam thiện-nữ và số tiền quyên ở ngay « Nghĩa-phần » để làm kỷ niệm.

Yunnan fou, le 10 Mars 1923

Le Président du Comité
F. Roy.

Yunnanfou, le 12 Mars 1923

Mes chers compatriotes,

Xin nói để các ông các bà đều biết : « Tiền xây tường, làm nhà cho người trông nom ở « Nghĩa-địa », và cất các mồ mả từ xưa đến nay chôn ở nghĩa-địa « Nhà-chung », lên nghĩa địa mới, tất cả nữa « *hơn năm nghìn đồng bạc* ». Số tiền quyên của dân Đại-pháp được *hơn ba nghìn đồng bạc*. Vậy tôi thiết tưởng việc này là việc rất có ích cho tất cả người An nam ở Vân-nam, xin các ông các bà cố gắng cho mỗi người một ít để cho chóng hoàn-thành những công việc khó khăn ấy, và để tỏ cái lòng nhiệt thành của dân An-nam mình. Cứ như lòng thiện nghĩ của tôi, thì chắc rằng các ông các bà cũng biểu đồng tình với tôi mà cũng thêm mỗi người một ít thì tại-tri-hóa biết dường nào.

Nghiêm-mạnh-Phác

Secrétaire au Consulat de France

không phải là lời tôi nịnh hai bác đâu !

Amitchéou có nghĩa - phần cho người Annam mình là bởi tại ai mà có ? Bởi ở những tay liều-layền, biết cách giao-thiệp, biều được nghĩa-vụ-lợi, ông nhiệt thành, mới làm nên được một quả phúc lớn lao ấy : để *thơm lưu truyền mãi mãi*. Ai dám quả quyết gánh được cái trách-nhiệm tầy đình ấy cho ? Những người sáng lập ấy là ai ? Ấy là Trang tiên-sinh và Lan tiên-sinh, là người sau nay vẫn có lòng nhiệt-thành, vẫn có mục-đích ấy, vẫn có bụng thương xót con chúng « Hồng-bàng », nay theo người Đại-pháp sang đây làm ăn, không may mà tị trần rơi đất khách quê người, coi lấy làm đau đớn lắm ! Thế ! hai bác mới ra tay giúp đỡ cùng mấy bạn đồng-liêu ở qui tỉnh mà cổ-động lập nên một phả-khuyến, kẻ ít người nhiều góp nhau dựng thành được một cái « Nghĩa-địa » để cho người bản-quốc mình giữ được nắm xương tàn nơi đất người. Qui hóa thay ! công đức ấy, danh tiếng ấy, nội tử Hokéou tới Vân-nam, ai là chẳng cảm ơn hai bác. Khen Tạo hóa khéo dành phần cho đất Amitchéou nên mới được hai bác ở qui-tỉnh, lại sẵn lòng giúp rất-rộ được những sự có ích ấy

Thật chúng tôi lấy làm hổ thẹn vô cùng, mang tiếng ở đại tỉnh mà chưa hề giúp cho người bản-quốc được sự lợi lợi gì ! Nhưng phải biết cho mấy năm nay chúng tôi vẫn hết lòng nhờ người tìm đất để lập « Nghĩa-phần » cho người Annam mình, nhưng chưa có dịp nào mua được đất, nên chúng tôi phải deo sầu chịu vậy.

May sao ! sự cảm-tình và sự hi-vọng của chúng tôi nay mới được mãn-nguyện. Số là khi bà Hoàng Bái-v.Quý tạ thế thì quan Hoàng bận việc quan không đưa linh-cữu qui phu-nhân về quê-hương được ; quan Hoàng phải tạm quàn linh-cữu phu-nhân nơi cõi ngoài,

(flag may nhân dịp đó những bạn thân với quan Hoàng, biếu ngài một miếng đất rộng được 60 mètres sur 30 mètres, để ngài quàn linh-cữu bà Hoàng. Nay quan Hoàng Bái-v.Quý có lòng tốt đem miếng đất ấy biếu lại dân « Đại-pháp » và dân « Annam » ở Vân-nam-phủ, để dựng thành một cái Nghĩa địa gọi là « *Cimetière franco-Annamite* ».

Nay dân Đại pháp và dân Annam định xây một cái tường bao chung quanh bằng đá và gạch nung làm một cái nhà để cho người coi và dọn dẹp « Nghĩa-phần » ở. Khi làm xong thì định cất tất cả mồ mả người Tây và người Ta, tự xưa đến nay chôn nhờ ở đất « Nhà-Chung » (tức là nghĩa-địa Cửu phần-tiền). Tất cả công việc đó thì Hội-đồng trù tính mất hơn năm nghìn đồng bạc.

Những công việc khó khăn ấy thì Hội đồng đã đợi phả-khuyến ở Vân-nam ; số tiền lồng công cả dân « Đại-pháp » và dân « Annam » được là hơn bốn nghìn đồng bạc. Cứ như số tiền đó thì còn thiếu nhiều vậy tuân lời quan chánh phó Lãnh sự (vì các

Kính trình

Ký tên Nghiêm-mạnh Phác
Thông phán tòa Lãnh sự ở Vân-nam-phủ

VIỆC HANOI

Giá báo. — Kể từ ngày 20 Avril 1923 giá báo ở khu Nhà nước định là 8 f. 2[illegible]

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 19 Avril 1923* 3[illegible]. 57 25. — 4[illegible]. 1918 61,— 5[illegible]. 1915 1916 75,30. — 5[illegible]. 1920 88 — 6[illegible]. 88,50.

Ngày 20 Avril 1923 3[illegible]. 57 55. 5[illegible]. 1915-1916 75 20 — 4[illegible]. 1918 61,05 — 5[illegible]. 1920 88. 40 — 6[illegible]. 1920 88 90

Hội kỷ niệm bà Jeanne d'Arc. — Ngày hội kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc thì nghe đâu cuộc diễn-binh sẽ bắt tại đường Cột-cờ chứ không phải ở đường bờ sông. Các những trò khác như trò các ngày hội thì chương trình không có cả. Chỉ có một cuộc rước đèn tối hôm trước nữa mà thôi.

Đội tuần dương của quan Đô-đốc Gilly tới nơi. — Đội tuần dương bọn do quan Thủy quân đô-đốc Gilly quản đốc, chừng 2 giờ chiều hôm nay thì tới vịnh Hạ-long.

Quan Thống-sứ đi Tam-đảo. — Quan Thống-sứ Monguillot đến chiều mai thứ bảy sẽ lên Tam-đảo, tối chủ nhật ngài lại trở về Hanoi.

Tòa án đại-hình. — Vụ án đại-hình kỳ thứ hai trong năm nay sẽ mở tại Hanoi ngày thứ hai 18 Juin hồi 8 giờ sáng, có quan cố vấn Préau chủ tọa và hai quan cố vấn Collet và Marchal phụ thẩm.

Nhốt tôi làm gì ? con tôi ốm, tôi cần phải công về đem cháo ! nhốt tôi làm gì !

Bên ngoài vẫn lặng ngắt như tờ, nàng Vi-viên ghé mắt vào khe cửa sổ để trông ra ngoài, thì trong nhà vẫng ngắt chẳng có ai cả liền kêu lên rằng :

Ta trúng kế mất rồi, giam tang của chúng bắn đã có nơi sắp-đặt rồi, mà tôi chẳng biết mình là bọn trinh thám, nên lừa giam vào đây, để trốn đi cho khoái !

Tôi nói :

Thế thì chẳng ta đó thế nào được bây giờ ?

Vi-viên mỉm cười mà rằng :

Cái nhà này còn chẳng ra xong, nói làm gì đến chuyện bắt trộm !

Tôi liền đứng dậy đẹp cửa, cửa vẫn gượng, không sao phá được, trông ra kẻ cửa, thì ra ngoài ngàng một cái đóng ngang, khóa vững then bền, đành chịu bó tay vô kế, xem đến cửa sổ, thì cửa sổ mở ở giữa bức tường ra, các bọc bực cũng chẳng xong đâu xây lấp vào tường, giao chẳng có bàn thì không, vội vàng không sao phá được.

Nàng Vi-viên cũng tới quẩn quá, bèn bỏ vẫng lặng như tờ chung quanh lại đứng không mông quạnh, ngoài một hai điều mới có dân-cư, đều kêu to cũng chẳng ai biết.

Đương lúc luống cuống, nàng Vi-viên liền hỏi tôi rằng :

Vợ Phác-luyện cũng người trẻ tuổi ra mở cửa khi trước, chị thấy hai người ấy đi từ lúc nào ?

Tôi nói

Từ lúc tôi vào đây, vẫn không thấy hai người ấy !

Nàng Vi-viên ngẫm người ra mà nói : Thế thì ra chúng định kế đã lâu rồi, Tào-tam, Phác-luyện sẽ đi còn ở lại sau, là chính để nhốt chúng ta đó.

Hai chúng tôi nhìn nhau buồn cuống cuồng trong một gian phòng kín gió bắp hơi, không khí nồng nặn, thở hốt vào thường đến chết ngất.

Một lúc bỗng nghe tiếng giầy lạt sạt từ cửa đi vào nhà.

Chúng tôi dòm ra xem thì thấy cả người rân deo cùng người rân-trắng cùng đến.

Người rân deo vào trước mở khóa, nàng Vi-viên lấy tay bẩm tôi, tôi lại nằm lên trên phản gỗ.

Cửa mở, cả hai người vào tay cầm một cái thùng cùng một cái deo, đeo vào cái giầy đưa cho bà lão mà rằng :

Mụ liệu muốn chết cách nào thì chết !

Bà-lão sợ hãi, khóc lóc van-vỉ mà rằng :

Thanh-thiên bạch-nhật rõ ràng, tôi làm gì mà đến nỗi chết !

Người rân deo nói :

Ỷ chúng ta thế nào, mụ bẩn đã biết. Khóc cũng chết, chẳng khóc cũng chết! cùng là chết cả, khi khóc còn hơn !

Bà-lão khóc mà nói rằng :

Hai ông muốn làm gì bằng con tôi cũng ? Để đúng con sao nỡ giết mẹ.

Người rân deo nói :

Giết mẹ, chính là để đúng con !

Bà-lão nghe nói, cứ khóc lóc hoài ! sau hai người bực mãi, bèn nói tiếng mà thưa rằng :

Ý các ông tôi cũng biết rồi. Tuy nhiên, tính khí con tôi rất cương-liệt ! nếu tôi chết thì nó cũng chẳng sống nhọc, vậy xin tha cho tôi, sống chết theo hai ông, nếu được mẹ con sum họp nhờ, nó khỏi đến đổi rách, tôi được trọn tuổi trời, thì ơn ấy tôi xin mình tâm khắc-cốt, vậy xin hai ông nghĩ lại. Để mẹ con tôi sống mà kiếm lợi, còn hơn là giết mẹ con tôi chết mà mang tội với trời !

Người rân deo nói :

Mụ nói cũng phải, nhưng mụ có thể theo được ý như lời ta không ?

Bà-lão lại đẫn gẫn giọng, vỗ về tôi, hai người cùng đứng lại gần, Bà-lão bỗng chạy sở ra đóng cửa lại, rồi đứng quay lưng ra cửa, mà nói rằng :

Tôi xin bỏ hai ông một điều !

Hai người giật mình hỏi rằng :

Mụ có điều gì, nên nói mau cho tôi biết.

Bà-lão nói :

Con tôi đã vào tay các ông, vậy món tiền các ông mới phát tài đó, xin chia cho tôi đôi chút.

Hai người không ưng hỏi :

Là phát tài bảo giờ ?

Bà-lão nói :

Những tiền hai tôi vừa rồi, nay đã dân cả ?

Người rân deo nói :

Mụ đừng nói bực mọc thế ! dịp phát tài của tả, chỉ trông mong vào con mụ, hai tôi vừa rồi, cũng gặp được mụ, làm gì mà phát thì !

Bà-lão mỉm cười mà rằng :

Những việc cần các người làm, cho mẹ tôi sao được !

Người rân deo nói giận mà nói :

Muốn sống thì sống ! muốn chết thì chết, có hai đường ấy, muốn sao mặc tình, nói lời thôi làm gì thế ?

Nàng Vi-viên nghĩ thầm ; người này cũng có đảm-lượng thật ! Ta nói hết việc kia ra, thế mà còn nói cứng được thế. Nhưng ta phải đã phòng mới được đây, sự sợ gì đến nguy cấp lắm. *(Còn nữa)*

Số 26

NỮ-TRINH-THÁM

Truyện dịch thuật

Truyện mấy nhà nữ trinh thám, khác đem cái tài trinh mật cái thủ-đoạn khôn ngoan, đổi dạng thay hình, khinh thân mạo hiểm mà khám phá được mấy cái kỳ án. Xem truyện này để biết cái tài thám thính trinh, bon quân soa cũng không nhường gì các nhà đại trinh-thám xưa nay vậy. Cho hay yếu liễu tơ đào, vốn chìa tình-anh trời đất ; đứng nghỉ lòng lan tình hạt, không bằng đám lược nam-nhi.

Bỗng ngoài cửa có một bà lão khóc sướt mướt chạy vào, người rân-trắng gọi to lên rằng :

Bà đến tìm cô em đó phải không ? cho không tìm ông lang đến ?

Bà lão rú mụ nói :

Phải ! Khốn nạn ! ông lang đi vắng mất rồi, nói xong để một đồng bạc lên bàn mà nói rằng :

Gọi là có món tiền nhỏ, để giúp tiền mua rượu cụ xơi !

Người rân-trắng nói :

Cứu tai nếp nạn, là bổn phận đương nhiên của mọi người. Bà còn về với chi cho thêm tốn. Lệnh-viên ở gian nhà kia, bà nên mau vào thăm. Bà lão cạt nước mắt chạy vào. Tôi biết là Vi-viên, đương muốn nói chuyện cho nghe thì người rân đeo bỗng sấn đến gian đó, đóng ập lại cách cửa gian phòng lẩy vào, chỗ khóa khóa lại. Tôi giật mình kinh-sợ, bụng bảo dạ : Thôi rồng ! Vào hang hùm bị hùm cắn lại, làm thế nào bây giờ ? Bà lão cũng kéo lên rằng :

Ấy chết ! đóng cửa lại làm gì thế này ? bỡ ông ?

Nghe tiếng người rân trắng đáp rằng :

Chốc nữa sẽ biết ! Bà lão kêu la rầm-rĩ, nhưng không thấy ai trả lời. Không làm thế nào được, liền đi lại cạnh giường tôi. Tôi kéo lẩy tay mà bỏi rằng :

Chị Vi đẩy à ? Bà lão sẽ đáp rằng : Phải !

Tôi liền rỉ tai nói hết chuyện tôi mới thấy vừa rồi, nàng Vi-viên giật mình kinh sợ mà rằng :

Thôi hỏng rồi ! tung-tích chẳng tẻ, quân gian đã biết hết rồi ! làm thế nào được ! một lát lại nói :

Ta đã vào trong vòng vậy, dạy có cách tử-chiến để gỡ mình may ra còn được, Liền đập vào cửa mà kêu to lên rằng :

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC KIỂU PHÁP
Máy kỹ mà thường dùng
Nó vô kim

Đến hồi năm giờ chiều thì hội xin một tiệc Champagne cũng lại nhà hội tri-tri để chúc mừng ông tiệc-thế-tử, thân-tộc hội-viên, cả bà đương qui chánh-phó thường Bắc đều hội-tinh, có các qui-quan, các quan tá, các thân hào, các Báo quán và hội-viên toàn-thể hội dự tiệc.

VIỆC BẮC-KỲ

HẢI-DƯƠNG

Bàu cử Bắc-kỳ nghị viên. — *Lời cảm ơn.* — Nhân vụ bàu cử Bắc-kỳ tư-vấn nghị-viên năm rày, 2 anh

huyện Hương-thủy ngày trước ăn bạc chỉ có 5 quan 8, hoặc 6 quan mà thôi, sau nhờ có nhà huyện ra luật lệ rất nghiêm trong phạt bọn nhà giầu bắt nghiệt đó, chỉ có vài hôm là giá phục bình. Nay huyện Phú-lộc thì hành những điều nghiêm luật lấy thường là cũng chẳng khó gì, mà đỡ khổ cho kẻ nghèo tưởng cũng không ít vậy.

Hội Tin-Lành Đông-pháp

Đến ngày chủ-nhật 22 Avril này, hồi tám giờ tối, tại Nhà-thờ ở Ngõ-Trạm, ông Mục-sư bổn-hội sẽ giảng về đề-mục

TỰ TƯỞNG TA NÊN THẾ NÀO ?

Hiệu ÍCH-KÝ

Ở Hanoi, phố hàng Giấy, số 58

Mở đã hơn 20 năm, bán các thứ sách học chữ Pháp.

ĐỒNG-HỒ
BÁU THỨC KIỂU PHÁP
Máy kỹ-mã thượng hạng
Mã đa kim có chạ đạ-quang
BẢO BÀNH 5 NĂM
Giá..... 5 $ 00
BÁN TẠI HIỆU
A. PERROUD (Nhà xanh)

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN :

Chữa bệnh đau ngực, rau phổi, ho khan, bổ tỉ-vị, vấn vân ; người ta thường mắc phải trong mùa này.

Thứ dầu nguyên 1 $ 75 một litre, 0 $ 90 nửa litre
— viên : 0 $ 90 một lọ, dùng uống được 12 ngày

Độ này tiết giới thay đổi thất thường có nhiều người ôm!
Nhất là bệnh Grippe (sốt-sa-cảm). Đau khắp cả thân-thể, rức-đầu, sổ-mũi, đau cổ, ngực, đau ngực; nếu không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như bỏ. Nếu ai phải bệnh ấy, nên đến Bán-hiệu hoặc gửi thơ mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán 0 $ 80 một lọ. Uống trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được vô số người! Ai đã biết cũng chịu là thuốc hay.

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS, số 54, phố Trang-tiền, Hanoi

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS, số 54, phố Trang-tiền, Hanoi

Tiền trợ cấp. — Cấp cho Phùng-thị-Tỷ mỗi năm 21 p. 50 quán làng Gia-lễ, bàng Vận-điền, huyện Thượng-phúc (Hà-đông) là vợ góa Ng-v-Quát, lính khố xanh tử trận ngày 31 Mars 1919 tại Trại-than.

Cấp 6 p. 25 cho cậu Trần-xuân-Lý là con trai M. Trần-xuân Quang, chánh bát phẩm, thừa-phái tại phủ Ứng-hòa (Hà đông) mất ngày 8 Février 1923.

Đổi tên. — M. Ng-v-Bằng, quán làng Tuất-lộ, phố Vĩnh-tường (Vĩnh-yên) được phép đổi tên là Ng-tiến-Hương.

M. Phạm-văn-Nhân tòng sự ngạch Điện-bàn, quán làng Thượng-đình, tổng Cổ-điển, phủ Thường-tín (Hà-đông) được phép đổi tên là Phạm-v-Nhân.

Việt-Nam Thanh-Niên hội. — Hội Việt-Nam Thanh-Niên sẽ họp đại hội đồng ở hội-quán, số 5 phố Vọng-đức, ngày chủ nhật 22 Avril này, đúng 2 giờ rưỡi chiều.

Những việc nói hôm ấy là :

1° Trình thuật việc ông Đốc hội đi vô-động ở Trung-kỳ mới rồi. Tuyên-độ, bức thư của đức Khải-định Hoàng-thượng đã đồng lòng sáng lập hội viên cho hội Việt Nam Thanh-Niên viết cho ông Monet.

2° Xem xét những số sách tài-chính của hội.

3° Xếp đặt việc mở một cuộc hát. Hội xong sẽ chớp ảnh để kỷ-niệm hội-viên thường ngoại hôm ấy sẽ chớp những giây ảnh rất hay cùng chớp bao giờ, có nhiều cảnh lạ-lùng, thú vị.

Xin mời tất cả các quí-vị hội viên Việt Nam Thanh-Niên với các quan viên trị-sự cùng những quan Cựu-viên lại dự đại hội-đồng hôm ấy.

V. N. T. N. Hội lại cáo

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây
Phố hàng Đường, số 36 (gần chùa Đồng Đọi)
Ngày thường khám bệnh từ 7 giờ sáng đến 12 giờ trưa và từ 2 giờ đến 6 giờ chiều. Ngày chủ nhật và ngày lễ chỉ khám bệnh từ 9 giờ sáng đến 12 giờ trưa thôi.
Phòng riêng cho người đàn bà, rất sạch sẽ.
Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.
3502

Đánh người trốn mất. — Đặng-đình-Trọng ở hàng-Cót số 42 cẩ, trình tại sở Cẩm rằng tên Ng-huy-Hà đánh mình rồi trốn đi mất.

Chó dại. — M. Leizer quan cai-trị phủ Toàn-quyền có đánh giây nói về sở Cẩm rằng hai hôm trước con chó của ông cần phải một người cu-li xe thì nay con chó ấy chết vì bệnh dại.

Sở Cẩm đã cho đi tìm người phu xe ấy để tiêm thuốc chữa bệnh chó dại.

Mất trộm. — Mme Lê thị-Nghĩa ở hàng Cót số 71 trình rằng tên Nhôn ăn cắp 5 đồng bạc và các đồ nữ-trang đáng 85 đồng.

Mme Vũ-thị-Sâm khâu đầm ở phố Wiele trình rằng kẻ trộm lấy mất mấy cái áo quần và đồ vật giá 42 p.

LỄ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn cho quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quán báo, nhớ lại chỉ rõ nhà thì tiện rõ rằng nhà đấy, về gửi theo hai hào (0 $ 20) bằng tem cũng được để gửi tiền giấy quán khác.

Để gì xuống nữa thì khi chúng tôi xét ra người thực sự hoặc phát sinh nhầm nơi.

VIỆC BẮC-KỲ

HẢI-DƯƠNG

Bầu cử Bắc-kỳ nghị viện. — *Lời cảm ơn.* — Nhân vụ bầu cử Bắc-kỳ tư-vấn nghị-viện năm nay, 2 anh em chúng tôi là : Nguyễn-hữu Đản, Phạm-xuân-Sắc có lạm xin ứng cử đại-biểu thứ-dân, nhờ ơn các thân-hào hạt Hải-dương và hạt Bình-giang, Gia-lộc, Tứ-kỳ (2 tổng) đã quá yêu mà lựa bầu cho anh em chúng tôi được trúng tuyển.

Nay cảm đến thịnh-tình, có mấy lời trân trọng đa tạ thâm ân, xin các ngài vui nhận

Kính tạ

Nguyễn-hữu-Đản

Cẩm-giàng, Nam-sách, thành-phố

Phạm-xuân-Sắc

Bình giang, Gia-lộc, Tứ-kỳ (2 tổng)

NAM-ĐỊNH

Bầu cử Bắc-kỳ nghị-viện.

Lời cảm ơn. — Hôm 15 Avril là ngày bầu cử nghị-viện tư-vấn Bắc-kỳ và thương-mại. Tôi lấy tài sơ trí thiển ra ứng cử đại biểu thương-mại, được các ngài thân hào để cử lòng yêu mến mà bỏ phiếu cho tôi được trúng cử.

Vậy xin tạm có mấy lời trân trọng cảm tạ các ngài.

Lê-qui-Trạch kính tạ

Hội Trí-trí Nam-định kỳ đại hội-đồng hôm 8 Avril vừa rồi đã bầu lại ban hội-đồng trị-sự. Ban trị-sự mới này nghe chừng rất nhiệt-thành đối với sự mở mang công việc của hội, nhất là việc khoách trương thư-viện cho to hơn và việc lập một nhà xác cho dân thành-phố nữa.

Nghe như hội đã xin quan Đốc-lý một khu đất khác để xây hội-quán mới cho tiện nơi mở mang thư viện và lập nhà xác, vì nhà hội-quán cũ phần vì chật hẹp, phần vì thiếu ánh sáng nên không tiện. Quan Đốc lý đã hứa sẽ cho hội một khu đất ở trong thành phố để hội xây nhà hội-quán mới.

Nhưng trong khi chưa có đất và chưa làm nhà mới thì ban trị-sự định hãy dùng cái nhà hội-quán cũ trong ít lâu và đã định lập ngay thư-viện tại gió. Vậy hội đã bắt đầu đóng thêm bàn ghế, sửa lại nhà hội quán, gửi mua các tân-văn tạp-chí càng các sách, trong vòng một tháng có lẽ sẽ thành lập một cái thư-viện khá quan được.

Hội lại định mỗi tháng một hai kỳ, các viên có chân hội đến nói chuyện cho nhau nghe về trình thường lại mời các quí quan trong tỉnh đến diễn-thuyết ở hội-quán, để giúp vào việc khai trí cho người mình. Nghe đâu đến tối hôm 1er Mai này quan huyện Mỹ-lộc Ng-trần-Mô sẽ nói chuyện ở hội-quán về nguyên lý Hán-tự.

Nếu thư viện mà thành lập, nhà xác mà dựng xong, những cuộc nói chuyện mà có được luôn thì thật là một sự rất có ích cho dân thành-phố Nam-định vậy.

Một người đứng mong Thư-viện lại cáo

TUYÊN QUANG

Tên phố. Những phố chưa có tên thì nay đặt như sau này :

A — Đường đi từ phố Nhà-điện-bảo đến phố Mandarins (các quan) thì đặt *Rue de la Somme.*

B — Đường đi từ phố Puginier ra phố Paul Bert thì đặt là *Rue de l'Yser.*

VIỆC KINH-ĐÔ

Bạc hạ. — Lụ thay! chế cách có một khoảng đường độ dâu một kilo-mètre hai đầu có hai cái chợ là chợ Phù-bài và chợ Nong. Chợ Phù-bài thuộc về Hương thôn, chợ Nong thuộc về Phù-lộc, chợ Phù-bài thì ăn bạc 7 quan đồng giá với bạc Huế và các chợ khác. Còn chợ Nong thì bạc chỉ ăn có sáu quan tư sáu quan năm, mà phi chỉ một chợ Nong, mà lắt cả các chợ thuộc về huyện Phù-lộc bạc đều bạc như vậy cả làm cho những người đi làm được đồng bạc đem về tiêu chỉ được có chín giác thôi, mà những người lỵ, lại phần nhiều là người nghèo cả, mà được lợi đó lại là về bọn nhà giàu được nhờ bắt nghiệt kẻ nghèo đó mà thôi, họ đã bán được lãi giá cao lại trong mối đồng bạc được lợi gần một giác, họ lợi dụng bạc lỵ để lên Huế mua hàng và tiêu ra các chợ khác thì được lợi. Vậy thì chẳng phải là họ bán lừa cao, mà chính là bọn nhà giàu buôn tiền bạc đó, trái với luật lệ kiểm vậy. Các chợ thuộc chỉ có 5 quan 5, hoặc 6 quan mà thôi, sau nhờ có nhà huyện ra luật lệ rất nghiêm trong phạt bọn nhà giàu bắt nghiệt đó, chỉ có vài hôm là giá phục bình. Nay huyện Phù-lộc thì hình những điều nghiêm luật lỵ tưởng là cũng chẳng khó gì, mà đỡ khổ cho kẻ nghèo tưởng cũng không ít vậy.

Cọp ở chùa. — Cách Kinh-thành độ 3 kilomètres, có chùa chùa phật tên gọi là chùa Từ-hiếu chùa ấy có vườn rộng, cây cối trong vườn rất tươi tốt lại ở gần bên mé sông, cho nên nay có hai mẹ con cọp về ở đó để mấy hôm nay, để là người trông thấy. Con cọp mẹ rất to giữa bàn ở gần ở những cái đầu, ai có con cọp con nằng con bò nhỏ. Hai mẹ con con cọp ấy về ở trong vườn chùa ấy đã vài hôm nay, đã bắt mất một con bò to của người điền chủ ở gần đó. Hễn nay đã có người vác súng đi tìm mà chưa giết được hai con ác thú ấy, nó đã về đồng nội từ hôm đầu năm đến nay, nó đã phá hại bắt đã lắm mọi người và súc vật ở các làng Giêng-sơn như là Cần-hại Trưỡi, Noog và Phù-bài nó tàn hại nhiều quá chẳng kể gì; cho nên đọc để biết đạo-lý thì xin mời quá-bộ đến đó mà hỏi.

2055 **Hội Tin-Lành cần-bạch**

Hội Tin-Lành Đông-pháp

Đến ngày chủ-nhật 22 Avril này, hồi tám giờ tối, tại Nhà-thờ ở Ngõ-Trạm, ông Muc-sư bổn-hội sẽ giảng về đề-mục :

TỰ-TƯỞNG TA NÊN THẾ NÀO ?

« Hỡi anh em, hễ là sự chân-thật, hễ là sự thanh sạch, hễ là sự công-bình, hễ là sự thanh-khiết, hễ là sự đáng yêu-chuộng, hễ là sự có tiếng tốt, hễ là nhân-đức gì, hễ là khuôn-phép đáng khen, thì anh em hãy suy nghĩ đến những sự ấy. » Sự bình yên của Đức Chúa Trời, vượt quá trí loài người, sẽ giữ-gìn tâm-thần tải-trí anh em trong Đức Chúa Jésus-Christ. »

(Kinh-Thành)

Xin mời các quí-vị đến nghe giảng.

Các sách bán và phát không

Tại Nhà-thờ bổn-hội ở Ngõ-Trạm có nhiều thứ sách giảng-luận về đạo-lý Đức-Chúa Jésus-Christ, ai muốn đọc để biết đạo-lý thì xin mời quá-bộ đến đó mà hỏi.

2055 **Hội Tin-Lành cần-bạch**

泰 NAM-THÁI 南

26, Quai Clémenceau, 26
(Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26)
HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khối, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và bán cả bàn ghế, tủ bằng lim, bằng gụ. Lại có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI
Kính-cáo.
2021

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN - NGỮ

Giảng nghĩa và dịch-thuật Trác dịch

Giá mỗi quyển..... 0 $ 20
Trên cước một quyển..... 0 12

Ai muốn mua hai là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản lý nhà in của chúng tôi là

Monsieur Bùi-Xuân-Thanh
65, Rue du Coton, Hanoi

CHỮA BỆNH ĐỊA-TỈNH THANH-HÓA

CAO-BẠCH

Hiện nay có rất nhiều địa-tỉnh thanh-niên có lời khẩn cáo các ông các bà có mỏ mà để trong nhà đất lâu các lâu lang lanh ra. Quý-ông quý-bà các mỏ ấy không nên bỏ lâu, hãy đem ra bán hoặc thương nghị sang khai đất ấy cho có quí-ích, vừa tiện cho ông bà mà lại vừa tăng lại cho hợp thể lệ hội.

Nếu từ nay cho đến hết hai tháng, mỏ mả trong khu đất ấy không có dấu tích rõ ràng, thì bản hội kể cho là mỏ vô chủ và cất đem táng tại nơi đất mỏ vô thừa nhận.

Nay kính cáo.

Khải-định năm thứ 8 tháng hai ngày mùng năm.

Lập Nghĩa-địa-hội, hội-trưởng
HỘI-TƯỚNG-LÂN

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi sẽ mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhớ mà làm ra không đủ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ.

Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi.

Nay kính.
Ed. Montès.
54, Rue Paul Bert, Hanoi

Hiệu ÍCH-KỶ

Ở Hanoi, phố hàng Giấy, số 58

Mở đã hơn 20 năm, bán các thứ sách học chữ Pháp, chữ quốc-ngữ, các thứ chuyện ta, giấy tây 3, 4, 5 cân, ngòi bút, mực bột, quản bút ba dầu đen, bút chì, sổ bá-đấm, bìa ngũ sắc, giấy vẽ, sổ croquis, tẩy Bảo-hộ, vân vân.

Buôn ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà đâu cũng biết.

2064

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xen cành không được cho thấm, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông lắm cho chảy cẩu chì hay dứt giây điện như trong cơn dông đầu hạ mà đèn những nhiều vào quá nhiều đến hư mất đèn những bóng đèn ấy đều khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý dụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối, khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công-ty làm giùm việc ấy cũng được.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Đồng-hồ treo và để

MÁY ĐỨC CỰC TỐT
BẢO HÀNH 10 NĂM

Mỗi cái 15 $ 00

Xe nhà và xe cho thuê

POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS

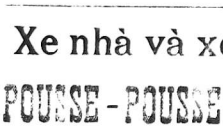
Société Fse de Transports — Hanoi
7, Boulevard Bobillot, 7.
Téléphone N° 23
2008

華 PAO-VA 寶

7, Phố Hàng Bồ, Hanoi

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang 4° Một bọn đồ nghề rất tinh như là quả cầu chim-bông, vợ-ụ, dùng để thuốc lá, đánh vân vân.

3° Một bọn nhẫn kính đủ các thứ mặt, mặt đen, mặt trắng, mặt vàng, mặt mồi là cây, vân vân. Lại có cả nhẫn kính pong-bàng vàng lắc, ngọc bạc vàng, gọng đồi mồi, vân vân, quí vuốn đều hạ mà đeo những nhẫn kính này thì hợp chiếc vị sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ tọa chuông, đồng-hồ báo thức, đồng hồ chăm-chăm, vân vân.

4° Một bọn chiếu sớ, đầu sớ, lọ sớ, bát sớ, hộ sớ để thầy-tiên hay là bày cảnh cũng được và tử bình, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kỳ năm sẽ trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy cần quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Cần sắc đủ các trang, chân bản, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quí-khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

TRUNG BẮC TÂN VĂN

THUỐC THỤT INJECTION DESPARD

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu cao có thần-hiệu

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (6307) tặng Thư Viện Khoa Học Tổng Hợp Tp.HCM - Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Trong 232 người Âr-áp thì 231 người khỏi

Bán tại: SPÉCIALITÉS PRUNARD, 40, Rue de Grenelle, PARIS

Có quạt máy hiệu MARELLI mới sang

GIÁ THỰC PHẨM

Có nhiều rượu nho bán giá thực rẻ hơn các hiệu khác
Xin xem giấy khai giá và chỗ bầy hàng

Chứng đau xương,
Chứng mạch máu sưng,
Chứng đau mạch máu tự lại
Các chứng đau quá tim.

Mụn sưng ở mạch máu lâu đã 2 năm mà dùng thuốc này trong 1 tháng là khỏi.

NHỮNG LỜI TRẢ VỀ GIÁ

thì thường thấy sưng đầu, tức hơi khó thở, hay chóng mặt, nhức đầu, đau thận, đi lão, mặt xe buồn kí có ở; còn nỗi phần đến-bé thì kinh chẳng những không điều mê lại mà lắc ra nhiều quá thì lâm cho ai cũng phải sợ. Những lắc nay nên dùng thứ thuốc:

Dépuratif Richelet

mà các danh sư ở hoàn-cầu đều chứng nhận rằng hay. Dùng nó thì chẳng bao lâu tinh ngươi lại đến, không có lâm đau đớn gì cả. Thuốc này lại rất hiệu trong khi chữa các chứng đau xương, lọ mén ở các nghề-quần-áo các chứng ở ngoài da như lê hắc lào mụn con, nốt mẩn lâm cho người nào mắc phải thì ngứa khó chịu lắm:

Thuốc này bán ở các hàng lục hợp to và các hàng thuốc nội.

Vẽ gửi — Đưa cho

LỜI MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài quyết-báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các Hiệt-qui ông nào mua thì gửi tiền cho bổ không sẽ miễn gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. — Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho tiện.

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị tanh bảo không có pha chế nhiều món
Mỗi hoàn 0,50 cr (nông từ 3 đến 5 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GÂN-CỐT

THUỐC PHÁP — Trở tại: 6 Rue de Pont-de-la-Mère PARIS — Ở PHÁP QUỐC LÀM

Cũng có bán tại: Hanoi, Pharmacie Chassagne, Dược-sư L. Bert Bến-thủy Vinh, và các hiệu thuốc khác.

Bộ này lại sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh tổ vân vân ... cùng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ này ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

5B, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa trông sang, Hanoi

CẢM mới và cũ, HO
HO RAN NGỰC
trừ tuyệt nhờ bột

Solution Pastauberge

uống bổ PHỔI và người kinh HO LÂU
Giá mỗi chai bốn quan
L. PASTAUBERGE

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu mai)

Thuốc này thiệt đúng làm nổi danh tiếng cho người bào chế ra, vì hiện đã dùng khắp trong các nhà thương và các nhà nuôi người ốm ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm quí-báu, lấy làm ưa dùng, vì là một thứ thuốc có giá trị đặc biệt, lấy xin kỳ cho đủ bệnh mà thuốc này có thể chữa khỏi: bệnh suy nhược cả đàn ông, đàn bà; bệnh thở thẫn của con gái đến chỉ, bệnh yếu thần trong khi thai nghén, trong khi có sữa cho con bú; bệnh một nhọc quá về sự làm ăn, bệnh ngọc nghèo, bệnh đau lưng, đột gửi, vân vân.

Chỉ dùng vài lọ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu mai) thì các bệnh ấy đều tuyệt hết.

Ở các hàng bào chế ra đều có bán thứ thuốc này

CHANSON & THIBAULT

58, Rue Paul Bert — HANOI

Đã hiệu xe bán và cho THUÊ các thứ máy hát, các thứ đĩa hát tiếng Annam, tiếng Tàu, và tiếng Tây cũng các thứ đĩa hát thuốc la, kiểu tối đẹp, rất tiện dùng và hợp cách vệ-sinh, giá bán và giá cho thuê phải chăng, xin các quí-khách chiếu cố cho thì bản-hiệu lấy làm hân hạnh vô cùng.

Các tác quí-khách nào ở xa muốn mua hay muốn thuê xin gửi thư cho bản-hiệu thì bản-hiệu sẽ gửi đi cẩn-thận.

Nay kính

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

Auto-Postale

Công-Ty chúng tôi xin trình quí-khách biết rằng: kể từ mồng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Vân-Lý về Phủ-Quí và Phủ-Quí ra ga Vân-Lý. Ở Phủ-Quí có 3 puten cho Huế buôn bán xăm nắt lắm các quí khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bến-tư chỗ tinh giá phải chăng.

Các quí-khách đi lại đường Vinh-Đông-hà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên coi ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm ấy, xin liệt quí khách đánh giấy thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giấy thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi cho Hà-Tĩnh thì đánh giấy thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lý gare; mà đường Vinh-Đông-Hà thì đánh giấy thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare.

2012

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này chúng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thứ xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Bách-toán nói:

— Đã đành rằng được! nhưng nàng còn đòi 3 điều, nếu tướng-quân không chịu thì nàng quyết liều mình tự-tử.

Định-quốc tướng-quân vội-vàng hỏi:

— Ba điều là những điều gì? ta xin ưng thuận tất cả!

Bách toán nói:

— Điều thứ nhất nàng xin ở lại quan-xá, không muốn về Bắc kinh, mà phải cho nàng làm chính-thất phu-nhân.

Định-quốc tướng-quân cười mà bảo rằng:

— Đó là sự thì đã bẩm! còn điều thứ hai?

Bách-toán nói:

— Điều thứ hai: nàng xin tướng-quân phải bảo-toàn cho cha mẹ và thân-huynh nàng.

Định-quốc tướng-quân nói:

Còn phải nói chi điều ấy! Nàng đã kết-duyên với ta thì thế tất ta phải bảo-hộ. Còn điều thứ ba?

Bách-toán cười mà nói rằng:

Khó nhất là điều thứ ba!

Định-quốc tướng-quân nói:

— Hai điều trước ta đều có thể ưng-thuận được, còn điều thứ ba thế nào mà khó?

Bạch-toán nói:

— Có gì đâu! nàng xin tướng-quân đã kết-duyên với nàng rồi thì cấm không được mua bắn lấy thiếp nữa!

Định-quốc tướng-quân nghe xong, cả cười mà rằng:

— Nhà-ngươi cũng khéo trẻ con quá! ta đã có một người tuyệt sắc như vậy, khi nào còn yêu mến ai. Thôi, bảo nàng cứ lại đây!

Bách-toán lui ra. Nàng *Vân-cơ* nghe nói ngẫm-nghĩ tương thầm: Trời ơi! Không ngờ ngày nay ta lại phải kết duyên với một gã thô-bỉ này! Hồng nhan từ xưa vẫn thường bạc-mệnh, nhưng thiết không bạc mệnh đến ta là cùng. Mười mấy tuổi đầu, bước chân đi lấy chồng, ông chồng cũng không đến nỗi đê-hèn. Sau gặp *Hằng* công-tử, vẫn nghĩ được cùng nhau sum-họp cho khỏi nỗng phụ một đời xuân-xanh. Ai ngờ con tạo ghét-ghen, lắm thân lưu lạc cửa nhà tan-nát mình lại buộc mình....

Nàng nghĩ quanh nghĩ quẩn ruột lắm bối rối, luống những chín khúc vơ vò, nghĩ thầm: thân này đã cam thiệt tiết cùng chồng thì dẫu kết-duyên với ai, cũng là cái-giá. Cảnh hoa rơi rụng, phỏng còn cao quí nỗi gì!

Nàng nghĩ vậy, mới gót sen rón-rén, mình liễu thướt-tha, đến gần trước mặt *Định-quốc* tướng-quân mà khép áo cái chào. *Định-quốc* tướng-quân mừng rỡ xiết bao, liền cầm lấy tay nàng *Vân-cơ* mà nắm thật chặt.

Nàng bị nắm mạnh quá, đau không thể chịu được, nhăn mặt lại mà nghĩ thầm rằng: một người thô-bỉ như thế, vai u thịt bắp, nếu cùng nhau loạn-phòng chung gối, cũng cực quá đỗi!

Nàng ngẫm nghĩ chua-xót, tủi nước mắt mỉ khóc. *Lã* đi nương vội-vàng nói:

— Phu-nhân rót rượu mời tướng-quân đi!

Định-quốc tướng-quân ngẫm đi ngẫm lại, bỗng cười khanh-khách mà rằng:

— Hay! Hay cho ta! Trời đã sinh ra đàn chim vườn-vít này, ai ngờ lại vào tay *Bê-man định quốc*! Thôi, thôi! Dẫu lấy nàng mà không được làm hoàng-hậu, cũng chẳng hề chi! Xin mời phu-nhân ngồi, để có nữ-tỳ rót rượu.

Định-quốc tướng-quân nghĩ lại nói với *Lã* đi nương rằng:

Xin mời *Lã* đi-nương sang tây-phòng yên nghỉ.

Nói xong, lại truyền cho các nữ-tỳ phải chăm-chỉ hầu-hạ *Lã* đi-nương. Các nữ-tỳ đưa *Lã* đi-nương sang tây phòng. Nàng *Vân-cơ* ngồi nhìn *Định-quốc* tướng-quân thì thấy mặt to, mày rậm, nét mặt bánh-đúc, thô-bỉ lạ thường. Nàng không uống rượu, chỉ ngồi mà nức-nở khóc.

Định-quốc tướng-quân dịch gần ghé lại, rồi hai tay nâng chén rượu, cố ép nàng *Vân-cơ* uống. Nàng vừa tức vừa sợ, nghĩ thầm: một đứa tục-tĩu này, bây giờ nếu ta không nghe, chắc nó đánh chết. Thôi thì cơ-sự đã ỡ ra như thế, cũng đành nhắm mắt làm một con ma say rượu, để mặc người mưa *Sở* mây *Tần*.

Nàng *Vân-cơ* nghĩ vậy, mới cầm lấy chén rượu uống luôn mấy chén, nét mặt đỏ bừng, trông như một đóa anh đào đang đượm hơi xuân vậy.

Định-quốc tướng-quân trông thấy, đầu mày cuối mắt, càng nồng tấm yêu.

Định-quốc tướng-quân nói:

Tiểu-tượng của phu-nhân cũng ghé gớm thay! Nếu vậy hay! Hai ta sẽ cùng nhau thú thực!

Bây giờ hai người cùng uống, nữ-tỳ đứng trì-hồ hai bên. Nàng *Vân-cơ* say lẻ người đi, *Định-quốc* tướng-quân cười ha-hả, rồi vục nàng vào màn. Các nữ-tỳ lui ra. Sáng hôm sau, nàng *Vân-cơ* tỉnh dậy, trông thấy *Định-quốc* tướng-quân đang ngáy như sấm, nỗi niềm càng nghĩ càng cay-đắng lòng.

Đến khi *Định-quốc* tướng-quân thức dậy, nàng *Vân-cơ* vừa thẹn vừa giận mà hỏi rằng:

— Bây giờ tôi là chính-thất phu-nhân phải không?

Định-quốc tướng-quân cười mà bảo rằng:

— Là phu-nhân chứ sao!

Nàng *Vân-cơ* nói:

— Đã là phu-nhân thì chẳng hay mấy điều tôi xin hôm trước, phỏ-đường đã nói với tướng-quân chưa?

Định quốc tướng quân nói:

— Phu-nhân muốn xin ba điều, ta đều ưng-thuận cả.

Nàng *Vân-cơ* nói:

— Hôm nay trước hết tướng-quân hãy tha cho thân-huynh tôi về. Từ đây trở đi, tôi chỉ biết tướng quân mà thôi, nếu những tiền-thiếp của tướng quân đến đây, tôi cũng coi như nữ-tỳ vậy. Hầu hạ trải-ỷ, tôi sẽ trong-phọ, cầm tướng-quân không được bênh.

Định quốc tướng-quân cười mà đáp rằng:

— Xin vâng lời cả!

Các nữ-tỳ vào phòng, hai người cùng trở đây. *Định quốc* tướng-quân đội mũ mặc áo, đi ra nhà ngoài. *Lã* đi-nương gọi nước mắt bước vào trong phòng, hỏi han nàng *Vân-cơ*.

Nàng *Vân-cơ* thở dài mà than rằng:

— Đi-nương ơi! Đi-nương còn nói chi nữa. Thân em thôi có ra gì mai sau! Còn trông thấy hồn lão nọ, thật lòng em lại đau như dao cắt! Đi-nương làm bại con đến thế này là cùng! Thôi thì cũng liều nhắm mắt đưa chân, thế xem con tạo xoay vần đến đâu!

Bỗng thấy nữ-tỳ đem những đồ lễ-vật của các quan văn-võ đưa đến lễ mừng bày ở trên án. Nào đai vàng, nào mũ ngọc, rực-rỡ lạ thường.

(Còn nữa).

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NĂM THỨ MƯỜI MỘT — SỐ THỨ 1024 — MỖI SỐ 0$02 — NGÀY THỨ BẢY 21 AVRIL 1928

Trung Bắc Tân Văn